

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра адміністративного, фінансового та інформаційного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. № 8 від « 26 » березня 2021 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО /
INFORMATION LAW**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2021

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Тімашов В.О., доктор юридичних наук, доцент
Запотоцька О.В., доктор юридичних наук
Пустовіт Ю.Ю., кандидат юридичних наук

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права 23.04.2021 р., протокол № 17.

Рецензенти: В.В. Мушенко, доктор юридичних наук, доц. професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права
В.Р. Щавінський, доктор юридичних наук, заступник голови Київського окружного адміністративного суду
К.В. Хорольська, заступник декана ФІТ
В.В. Кулаженко, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри цифрової економіки та системного аналізу, гарант освітньої програми «Інформаційні технології та бізнес-аналітика (Data Science)»

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО /
INFORMATION LAW**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

Програма дисципліни «Інформаційне право» призначена для підготовки здобувачів вищої освіти ОС бакалавр КНТЕУ денної та заочної форм навчання:

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Цифрова економіка»

галузі знань 12 «Інформаційні технології» спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» спеціалізації «Інженерія програмного забезпечення»;

галузі знань 12 «Інформаційні технології» спеціалізації 124 «Системний аналіз» спеціалізації «Інформаційні технології та бізнес аналітика (Data Science)»;

галузі знань 12 «Інформаційні технології» спеціальності 125 «Кібербезпека» спеціалізації «Безпека інформаційних та комунікаційних систем в економіці».

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти України із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Інформаційне право» є створення теоретико-правової основи для формування у студентів, які здобувають вищу освіту, інформаційної культури як складової правової культури; розвиток у майбутніх спеціалістів, зокрема, практичних навичок використання теоретичних знань з інформаційного права, необхідних для розв'язання завдань, що виникають не тільки в інформаційній сфері, але й у інших галузях суспільного життя.

Завданням вивчення дисципліни «Інформаційне право» є засвоєння основних понять, категорій та інститутів інформаційного права, основних положень законодавчих та інших нормативно-правових актів, що складають інформаційне законодавство України; вивчення особливостей правового регулювання окремих видів інформації; освоєння змісту основних інформаційних прав та свобод людини і громадянина, механізму доступу/відмови до різних видів інформації; вивчення засад юридичної відповідальності за порушення інформаційного законодавства тощо.

Предметом є вивчення загальних понять, категорій та інститутів інформаційного права та інформаційного законодавства як самостійної комплексної галузі в національній правовій системі України.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

знання:

- сутності правових норм українського законодавства;
- нормативно-правової бази щодо регулювання окремих видів інформації.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інформаційне право», як **вибіркова** компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами:

Цифрова економіка (Digital economics) (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-8
ЗК7	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	1-8
<i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
СК8	Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.	5, 6
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН1	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	3, 7, 8
ПРН18	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	5, 8

Інженерія програмного забезпечення (Software Engineering) (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває
---------------------------	----------------------	--------------------------

програмі		зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
K05	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	1-8
K10	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	7, 8
K11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	2,6
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР01	Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.	1-12
ПР09	Знати та вміти використовувати методи та засоби збору, формулювання та аналізу вимог до програмного забезпечення. ПР10. Проводити передпроектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування.	2-9
ПР16.	Мати навички командної розробки, погодження, оформлення і випуску всіх видів програмної документації.	4,7,8

Інформаційні технології та бізнес-аналітика (Information Technologies and Business Analytics (Data Science)) (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
K07	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	1-8
K15	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності	7, 8

	громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР16	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	2,4,8

Безпека інформаційних і комунікаційних систем в економіці (Security of information and communication systems in the economy) (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
КЗ1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	1-8
КЗ6	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	7, 8
<i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
КФ1	Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	2,4,5
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
7	Діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та /або кібербезпеки.	2,4,8
8	Готувати пропозиції до нормативних актів щодо забезпечення інформаційної та /або кібербезпеки.	8
9	Впроваджувати процеси, що базуються на	5,6

	національних та міжнародних стандартах, виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної та/або кібербезпеки.	
16	Реалізовувати комплексні системи захисту інформації в автоматизованих системах (АС) організації (підприємства) відповідно до вимог нормативно-правових документів.	4,7
43	Застосовувати національні та міжнародні регулюючі акти в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки для розслідування інцидентів.	1-3, 8
54	Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-8

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема І. Інформаційне право як комплексна галузь права

Інформаційне право як наука, галузь права і навчальна дисципліна. Предмет інформаційного права. Методи інформаційного права. Поняття, об'єкт, зміст інформаційних відносин. Учасники правовідносин. Органи державної влади і управління України в інформаційній сфері. Поняття і система інформаційного права. Поняття та особливості інформаційно-правових норм. Інститути інформаційного права.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 6, 8-10, 20, 32-36.

Основний: 42, 45.

Додатковий: 54-56, 63, 75

Інтернет-джерела: 84, 87, 94, 105.

Тема 2. Джерела інформаційного права

Поняття джерел інформаційного права. Інформаційне законодавство України – основа інформаційного права. Місце інформаційного законодавства в національній правовій системі. Система інформаційного законодавства. Загальна характеристика джерел інформаційного законодавства України. Перспективи розвитку національного інформаційного законодавства. Проблеми систематизації інформаційного законодавства. Порівняльний аналіз законодавства України та ЄС в сфері інформаційних відносин.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 6, 7, 11-14, 16-19, 21, 23.

Основний: 42.

Додатковий: 54, 55, 57

Інтернет-джерела: 87, 88, 97, 107.

Тема 3. Інформація як правова категорія

Поняття інформації як наукової та юридичної категорії. Ознаки інформації як правової категорії.

Інформація як об'єкт інформаційних відносин. Інформаційна продукція. Інформаційні послуги.

Класифікація інформації за чинним законодавством України.

Поняття, види, правове регулювання інформаційних ресурсів.

Документ в інформаційних відносинах як матеріальний носій інформації.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 6, 7, 10, 12-14, 16, 27, 29, 39.

Основний: 45, 46.

Додатковий: 64, 69, 75.

Інтернет-джерела: 83, 85, 96, 110.

Тема 4. Правове регулювання окремих видів інформації

Масова інформація: поняття, ознаки, види. Правові засади регулювання відносин у сфері масової інформації.

Публічна інформація як об'єкт правового регулювання. Порядок доступу до публічної інформації. Набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних.

Екологічна інформація: поняття, зміст за чинним законодавством.

Статистична інформація як об'єкт правового регулювання.

Науково-технічна інформація. Особливості правового регулювання інших видів інформації (правової, податкової, соціологічної та ін.).

Порівняльно-правовий аналіз регулювання окремих видів інформації в Україні та ЄС.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 6, 7, 9, 10, 12, 14, 27, 33, 40.

Основний: 42, 43.

Додатковий: 53, 69, 77.

Інтернет-джерела: 83, 84, 92, 96.

Тема 5. Право на інформацію як інститут інформаційного права

Поняття і зміст права на інформацію. Суб'єкти права на інформацію. Види інформаційних прав та свобод фізичної особи.

Конституційно-правові обмеження права на інформацію. Гарантії права на інформацію.

Правовий механізм доступу до інформації про фізичну особу.

Поняття охорони права на інформації. Зміст і види захисту інформації. Інститути спростування інформації та права на відповідь.

Правове регулювання захисту інформації в ЄС.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 3, 6, 7, 9, 10.

Основний: 46.

Додатковий: 55, 57, 68, 73, 80.

Інтернет-джерела: 89, 90, 96, 107.

Тема 6. Правовий режим доступу до інформації

Поняття режиму доступу до інформації. Види інформації за правовим режимом доступу. Відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом.

Правовий механізм доступу до відкритої інформації. Інформаційний запит на доступ до публічної інформації.

Поняття та види інформації з обмеженим доступом.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 6, 7, 11, 15, 16.

Основний: 42.

Додатковий: 69, 70, 79.

Інтернет-джерела: 83, 86, 91-93, 102.

Тема 7. Інформація з обмеженим доступом

Поняття і види таємної інформації. Державна таємниця як об'єкт правового регулювання. Професійна та службова таємниця. Медична таємниця. Банківська таємниця як предмет правового регулювання.

Конфіденційна інформація за чинним законодавством. Персональні дані як об'єкт правового захисту. Проблеми правового регулювання комерційної таємниці.

Службова інформація: зміст та режим доступу. Організаційно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 6, 7, 11, 15, 18, 22, 26, 30, 31, 37, 38.

Основний: 42, 43.

Додатковий: 53-56, 61, 62, 70, 71, 76.

Інтернет-джерела: 83, 88, 99, 101.

Тема 8. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних

Виникнення й розвиток концепції права на приватність. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, передачі й споживанні персональних даних. Суб'єкти й об'єкти інформаційних правовідносин у сфері персональних даних. Правові засади роботи з персональними даними. Права суб'єкта персональних даних. Права й обов'язки власника щодо роботи з масивами персональних даних.

Законність збирання персональних даних та використання таких даних для рекламних цілей. Засади захисту персональних даних від чорного піару, недобросовісної конкуренції.

Державне регулювання роботи з персональними даними. Захист фізичних осіб щодо автоматизованого опрацювання персональних даних. Правове

регулювання захисту права на приватність та транскордонні потоки персональних даних. Досвід України та ЄС у регулюванні захисту персональних даних.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 6, 7, 10, 12-14, 16, 27, 29, 39.

Основний: 45, 46.

Додатковий: 64, 69, 75.

Інтернет-джерела: 83, 85, 96, 110.

Тема № 9. Організаційно-правові засади державного регулювання захисту інформації

Основні принципи діяльності із захисту інформації. Правове регулювання захисту інформації в інформаційних системах. Технічний захист інформації. Криптографічний захист інформації. Ліцензування господарської діяльності з розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації і торгівлі ними. Національна система конфіденційного зв'язку. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 6, 7, 10, 12-14, 16, 27, 29, 39.

Основний: 42, 44.

Додатковий: 65, 68, 72.

Інтернет-джерела: 83, 84, 98, 109.

Тема № 10. Правове регулювання електронного документообігу, телекомунікації та віртуального середовища Інтернет

Законодавство України про телекомунікації, державне регулювання у сфері телекомунікацій. Правове регулювання використання радіочастот. Нормативне регулювання ринку телекомунікацій в Україні. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Поняття системи електронного документообігу. Поняття та ознаки електронних документів. Суб'єкти електронного документообігу. Основні принципи електронного документообігу. Електронний цифровий підпис. Національна програма інформатизації. Концепція створення «електронного уряду». Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.

Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені в національному законодавстві. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет. Правові основи адміністрування домену «UA». Декларація Ради Європи «Про свободу спілкування в Інтернет».

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 6, 7, 10, 12-14, 16, 27, 29, 39.

Основний: 45, 46.

Додатковий: 64, 69, 75.

Інтернет-джерела: 83, 85, 96, 110.

Тема 11. Організаційно-правові засади діяльності друкованих засобів масової інформації

Правові основи створення та діяльності друкованих ЗМІ. Умови та порядок державної реєстрації друкованих ЗМІ. Суб'єкти діяльності у сфері друкованих ЗМІ та їх правовий статус. Правовий статус журналіста. Правові основи видавничої справи. Суб'єкти видавничої справи. Державний реєстр видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції. Правові основи діяльності інформаційних агентств. Державна реєстрація інформаційних агентств. Особливості журналістської діяльності та доступу до інформації.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 6, 7, 11-14, 16-19, 21, 23.

Основний: 42.

Додатковий: 54, 55, 57

Інтернет-джерела: 87, 88, 97, 107.

Тема 12. Юридична відповідальність за порушення інформаційного законодавства

Юридична відповідальність як комплексний інститут інформаційного права.

Поняття інформаційного правопорушення, його ознаки. Основні види правопорушень за чинним законодавством.

Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері інформаційних відносин. Адміністративно-правові, кримінально-правові, цивільно-правові та інші санкції за передбачені законодавством правопорушення.

Випадки звільнення від відповідальності.

Порівняльно-правовий аналіз юридичної відповідальності за порушення інформаційного законодавства в Україні та ЄС.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 2-6, 11, 17, 22, 37.

Основний: 45.

Додатковий: 54, 57, 62, 66, 77.

Інтернет-джерела: 94, 97, 104, 109.

Тема 13. Міжнародне інформаційне право

Поняття та сутність міжнародного інформаційного права. Принципи міжнародного інформаційного права. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України. Міжнародна інформаційна діяльність: публічно-правовий та приватноправовий аспекти.

Суб'єкти міжнародного інформаційного права. Об'єкти міжнародного інформаційного права.

Співробітництво України з іншими державами, зарубіжними і міжнародними організаціями в галузі інформації, інформаційних відносинах. Конвенційні засади міжнародного інформаційного права. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.

Порівняльний аналіз правового регулювання суспільних інформаційних відносин у різних країнах. Окремі аспекти правового регулювання суспільних інформаційних відносин у західноєвропейських країнах та США.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1, 6, 8-10, 20, 32-36.

Основний: 42, 45.

Додатковий: 54-56, 63, 75

Інтернет-джерела: 84, 87, 94, 105.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
6. Про інформацію : Закон України в ред. від 13 січня 2011 р. *Голос України*. 2011. 9 лют. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
7. Про доступ до публічної Інформації: Закон України від 13.01.2011. *Голос України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
8. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 9 січня 2007 р. *Відом. Верховної Ради України*. 2007. № 12. Ст. 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>
9. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>
10. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993 *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 10. Ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text>
11. Про державну таємницю : Закон України в ред. від 21.09.1999. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 49. Ст. 428. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
12. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25 червня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 33. Ст. 346. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
13. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 43. Ст. 362. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
14. Про національну безпеку : Закон України від 21 червня 2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст.241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
15. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05 липня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 26. Ст. 347. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Про захист персональних даних : Закон України від 16 червня 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
17. Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 12. Ст. 155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text>.
18. Про радіочастотний ресурс : Закон України від 1 червня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 36. Ст. 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1770-14#Text>

19. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
20. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 16.02.1998. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27–28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення : Закон України в ред. від 3 березня 2005 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 16. Ст. 26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/538/97-%D0%B2%D1%80#Text>
22. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України : Закон України від 23.02. 2006. *Офіційний вісник України*. 2006. № 13. Ст. 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#Text>
23. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 50. Ст. 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text>
24. Про видавничу справу : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 32. Ст. 206. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 49. Ст. 299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>
26. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5–6. Ст. 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
27. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
28. Про бібліотеки і бібліотечну і бібліотечну справу : Закон України від 27 січня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 7. Ст. 45. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text>
29. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 15. Ст. 86. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text>
30. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
31. Типова інструкція про порядок обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 736. *Офіційний вісник України*. 2016. № 85. Ст. 2783. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/736-2016-%D0%BF>.
32. Положення про Державну службу статистики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2014 р. № 481. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF>.
33. Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
34. Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2014 р. *Урядовий кур'єр*. 2014. № 152. 21 серпня URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/341-2014-%D0%BF>.
35. Положення про Національну комісію, що здійснює регулювання у сфері зв'язку та інформатизації : Указ Президента України від 23 листопада 2011 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 94. Ст. 3417. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1067/2011>.

36. Положення про порядок здійснення криптографічного захисту інформації в Україні : Указ Президента України від 22 травня 1998 р. *Урядовий кур'єр*. 1998. 9 липня. URL: <http://www.gdo.kiev.ua>.
37. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 р. № 611. ЗП Уряду України. 1993. № 12. Ст. 269. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF#Text>
38. Питання розпорядження геологічною інформацією : Постанова Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/939-2018-%D0%BF/ed20181107>
40. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні та Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності. № 12/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-06#Text>
41. Положення про проведення статистичних спостережень та надання органами державної статистики послуг на платній основі : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2000 р. № 1659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1659-2000-%D0%BF#Text>

Основний

42. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. Київ: Софт Прес. 2005. 316 с.
43. Кавун С.В. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідації інформації. Навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ. 2013. 264 с.
44. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник. Харків: Бурун і К. 2011. 334 с.
45. *Костецька Т. А. Інформаційне право України : навч. посіб.. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2009. 170 с.**
46. Цимбалюк В.С. Основи інформаційного права: навч. посіб. Київ: Знання. 2004 р. 274 с.

Додатковий

47. Куліш, А.М. Інформаційне право України [Текст]: навч. посіб. Суми: СумДУ. 2016. 108 с.
48. *Кульчій О. О. Інформаційне право : навч. – метод. посіб.. Полтава: ВНЗ Укоопілкі «Пулет». 2015. 193 с.*
49. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації : навч. посіб. Київ: КНТ. 2007. 532 с.
50. Основи інформаційного права України : підручник / за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калужного, П. В. Мельника. Київ, 2004.
51. Азаров Д. С. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері комп'ютерної інформації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2002. 18 с.
52. Антонюк В. В. Організаційно-правові засади формування та реалізації державної політики інформаційної безпеки України: дис. ... канд. наук з державного управління: спец.: 25.00.02. Київ, 2017. 218 с.
53. Аудит інформаційної безпеки: підручник / Ромака В.А., Лагун А.Е., Гарасим Ю.Р., Рак Т.Є., Самотий В.В., Рибій М.М. Львів : СПОЛОМ. 2015. 364 с.
54. Бабала Ю.Я, Горбатий І.В, Кіселичник М.Д., Бондарєв А.П, Войтусік С.С. Інформаційна безпека: навч. посібник. Видавництво Львівська політехніка. 2019. 580 с.
55. Брель О. Персональні дані як об'єкт інформаційних правовідносин за участю суб'єктів господарювання. *Право України*. 2011. № 4.
56. Гелич Ю. О. Таємниця особистого життя людини як інститут інформаційного права України. *Бюл. юстиції України*. 2009. № 11.

* Курсивом виділені джерела, що є у бібліотеці КНТЕУ

57. Гетманцев Д. До питання про інформаційне право як самостійну галузь права. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 3(135).
58. Гоголь Б. Цивільно-правове регулювання здійснення права на інформацію. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 8.
59. Гуржій Т., Залізник Ж. Громадський контроль як правова форма взаємодії між державою і суспільством. *Зовнішня торгівля. Серія «Юридичні науки»*. № 5 (106). Київ: Київ. нац. торг. – екон. ун-т. 2019 р. С. 35-49.
60. Залізник В. Міжнародно-правове регулювання права на інформацію. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 8.
61. *Інтелектуальна власність : навч. посіб. / Г. М. Остапович, О. М. Стороженко, Г. В. Уманців, О. В. Фоміна*. Київ: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2012. 456 с.
62. Інформаційне суспільство. Дефініції / за ред. Р. А. Калюжного, М. Я. Швеця. Київ. 2002.
63. Е-будущее и информационное право / за ред. Р. А. Калюжного, М. Я. Швеця. Київ. 2002.
64. Мірошник Ю. Державна таємниця як складова забезпечення національної безпеки України. *Право України*. 2004. № 9.
65. Комерційна таємниця під охороною. Законопроект «Про комерційну таємницю». *Юрид. журн.* 2004. 3(21).
66. Костецька Т. А. Право на інформацію в системі конституційних прав людини. *Часопис Київ. ун-ту права*. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. 2008. № 3.
67. Костецька Т. А. Джерела інформаційного права України: поняття, система, особливості. *Часопис Київ. ун-ту права*. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. 2007. № 3.
68. Костецька Т. А. Категоріально-понятійні аспекти чинного законодавства України у сфері інформаційних відносини. *Альманах права*. Праворозуміння та правопорядок: від теорії до практики. Київ, 2011.
69. Красноступ Г. Проблема визначення об'єкта та предмета інформаційного права. *Право України*. 2007. № 5.
70. Красноступ Г. Адаптація законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення до законодавства Європейського союзу: окремі питання. *Право України*. 2007. № 7.
71. Кругул Ю., Батрименко В. Гармонізація системи регулювання електронної комерції України з ЄС. *Зовнішня торгівля. Серія «Юридичні науки»*. № 1 (102). Київ: Київ. нац. торг. – екон. ун-т. 2019 р. С. 13-26.
72. Лісовська Ю. П. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної безпеки в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2017. 21 с.
73. Марценюк О. Режими доступу до інформації в системі українського права. *Юрид. Україна*. Київ, 2006. № 7. 2005. № 10.
74. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.
75. Остроухова В. В. Інформаційна безпека держави : підручник для ВНЗ : в 2-х т. Київ: ДПУ «Книжкова палата України». 2016. 592 с.
76. Перун Т. С. Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2019. 268 с.

77. *Право інтелектуальної власності : навчальний посібник / Р. Е. Еннан, О. О. Кулініч, С. В. Мазуренко, І. В. Менсо, Л. Д. Романадзе. Київ: Алерта. 2016. 492 с.*
78. Селезньова О. Предмет інформаційного права: теоретичний аналіз. *Підприємництво, господарство і право.* 2011. № 6.
79. Селезньова О. Норми інформаційного права: онтологічні засади. *Підприємництво, господарство і право.* 2010. № 8.
80. Соснін О. Передумови формування в Україні інформаційного права. *Право України.* 2005. № 11.
81. Шаповалова А. Правові проблеми банківської таємниці. *Право України.* 2007. № 2.
82. Шепета О. Органи державної влади та система технічного захисту інформації України. *Підприємництво, господарство і право.* 2010. № 2.

Інтернет-джерела

83. Національний портал відкритих даних **URL:<http://data.gov.ua/>**
84. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань URL: **<https://usr.minjust.gov.ua/>**
85. Реєстри платників ПДВ, єдиного податку **URL:<https://cabinet.tax.gov.ua/registers>**
86. Офіційний сайт ВРУ <https://zakon.rada.gov.ua/>
87. Єдиний державний реєстр декларацій **URL:<https://public.nazk.gov.ua/>**
88. Єдиний державний реєстр судових рішень **URL:<http://www.revestr.court.gov.ua/>**
89. Інформація з фондового ринку України **URL:<https://smida.gov.ua/db>**
90. Автоматизована система виконавчого провадження URL: **<http://asvpweb.nais.gov.ua/#/search-debtors>**
91. Публічна кадастрова карта **URL:<http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>**
92. Реєстри зареєстрованих товарних знаків та послуг, винаходів та інші бази даних Інституту інтелектуальної власності України URL: **<https://ukrpatent.org/uk/articles/bases2>**
93. Єдиний державний реєстр автомобілів та їх власників URL: **<https://igov.org.ua/service/1397/general>**
94. Дані зареєстрованих кодів IMEI мобільних телефонів URL: **<https://www.ucrf.gov.ua/ua/services/perevirka-kodu-imei>**
95. Державний реєстр лікарських засобів України URL: **<http://www.drlz.com.ua>**
96. База даних експортерів України URL: **http://ukrexport.gov.ua/rus/ukr_export_exporters/?country=ukr**
97. Нацкомфінуслуг. Реєстр фінансових організацій URL: **<http://kis.nfp.gov.ua/>**
98. Мобільні телефони у розшуку URL: **<http://wanted.mvs.gov.ua/searchthing/>**
99. Автомобілі, транспортні засоби у розшуку URL: **<http://wanted.mvs.gov.ua/searchtransport/>**
100. Зброя у розшуку URL: **<http://wanted.mvs.gov.ua/searchorj/>**
101. Культурні цінності у розшуку URL: **<http://wanted.mvs.gov.ua/searchart/>**
102. Єдина база контактних даних суб'єктів владних повноважень URL: **<http://email.court.gov.ua/search>**
103. Електронна митниця URL: **<http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/elektronna-mitnitsya/>**
104. Єдиний реєстр нотаріусів URL: **<http://ern.minjust.gov.ua/pages/default.aspx>**
105. Реєстр атестованих судових експертів URL: **<http://rase.minjust.gov.ua/>**
106. Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності URL: **<https://www.apu.com.ua/2018/10/01/реєстр-аудиторів-та-суб'єктів-аудитор/>**

107. Реєстр арбітражних керуючих URL: <http://ak.minjust.gov.ua/>
108. Реєстр ліцензії на будівництво URL: <http://dabi.gov.ua/license/list.php>
109. Державний реєстр прав на нерухоме майно URL: https://kar.minjust.gov.ua/services?keywords&product_id=1&usertype
110. Про електронні довірчі послуги URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
111. Електронні послуги. Навчальний посібник. URL: https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/Part_010_Feb_2018.pdf
112. Вимоги до оформлювання документів ДСТУ 4163-2003____. URL: http://www.vru.gov.ua/content/file/Doc_007.pdf?fbclid=IwAR3KTLevDX_dMS2biMr5JLvbLbr3DAho7sYfgOncpBFXjFCGMktJXEfcnA